
Yttrande över remissen ”Förslag till Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2011:7) till Skogsvårdslagen”.

Sveriges Allmänningsskogars Förbund och Sveriges Häradsallmäningsförbund redovisar härmed våra synpunkter och reflektioner kring Skogsstyrelsens förslag till nya föreskrifter och allmänna råd.

Övergripande synpunkter och reflektioner

Både Sveriges Häradsallmäningsförbund och Sveriges Allmänningsskogars Förbund var med i processgruppen för att ta fram ”Skogsskötsel med nya möjligheter” Skogsstyrelsens rapport 2019/24. I det nu av Skogsstyrelsen presenterade förslaget till föreskrifter och allmänna råd har Skogsstyrelsen inte refererat till den rapporten och kanske ännu mera anmärkningsvärt är att delar av vad som nu föreslås som tex

- uppluckrade krav kring föryngring
- godkännande av luckor
- regler och rekommendationer kring gödsling

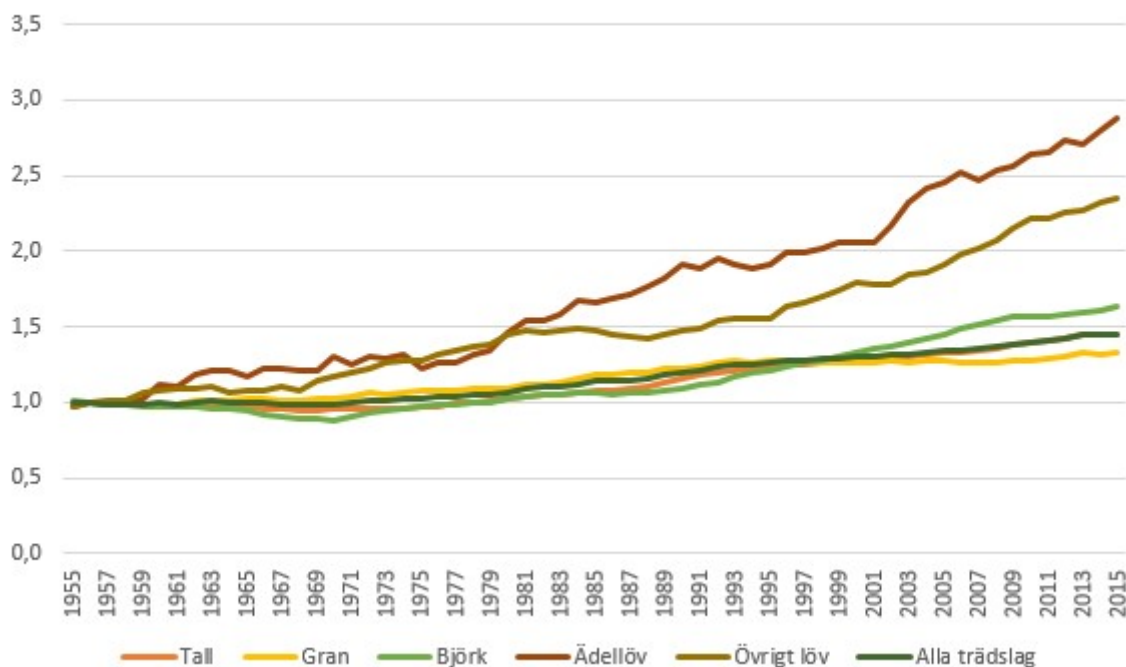
mm är stick i stäv med den rapportens rekommendationer och slutsatser.

Det finns även flera skrivningar som vi uppfattar som en sänkt ambitionsnivå i att långsiktigt öka virkesproduktion som vi ser som en av nyckelfaktorerna i att skapa en cirkulär bioekonomi och därmed bli kunna möta klimatförändringen. Som vi ser det ger förslagen i utredningen i flera fall avkall på virkesproduktionen trots att föreslagna åtgärder varken ger högre biologisk mångfald eller andra fördelar för samhället eller allmänheten.

I klartext uppfattar vi en del skrivningar som populistiska där bla den skogsägare som av något skäl inte vill skapa en bra föryngring ges större möjligheter till att ”smita undan”. Vi delar utredningens förslag om att det är viktigt att det blir rätt trädslag på respektive marktyp men och att det är olyckligt när man föryngrar med gran på torrare marker med lägre bonitet. Vi saknar dock en beskrivning av de drastiska förändringarna med mer död ved, mer grov död ved, ökad lövandel, areal gammal skog, m.m. som blev resultatet när den nya skogsvårdslagen fastställdes 1993. Vad blir konsekvensen av förslagen till uppluckrade bestämmelser kring föryngring? Numera är (om man räknar antal träd) enligt Rikstaxen lövträd vanligare i våra skogar än barrträd – när vi läser utredningen får vi känslan att Skogsstyrelsen bortser från den viktiga förändring som just nu pågår.

Utredningen är på många ställen lätt att uppfatta som om ”förgraning” är det stora problemet. Nedan en bild på den enligt taxen den relativa förändringen av volymer av respektive trädslag per ha från 1955 fram till 2015. På en dryg halv trädålder har vi haft en dramatisk förändring av andelen ädellöv och ”övrigt löv” i våra skogar. Det är faktiskt så att gran är det trädslag som relativt sett volymmässigt ökar minst! Vad händer med virkesproduktion, mångfald osv med de förslag som utredningen har?

**Totalt virkesförråd i Sverige av respektive trädslag.
Relativ förändring 1955 = 1, underlag från Rikstaxen**

Vi är generellt positiva till regellättnader och förenklingar, men när vi läser utredningen uppfattar vi att på många punkter så är det tydligare och delvis nya krav som lyfts in, tex om trädslagsval nära ett reservat hos en markgranne. Vi förstår givetvis grundtanken men det är av både av äganderättsskäl och mera allmänna relationsskäl mellan markgrannar viktigt att hitta en balans mellan hänsyn och rådigheten över sin egen mark. Om ett reservat uppfattas känsligt för vissa trädslag invid sin gräns så anser vi ursprunglig reservatsgräns är för snålt tilltagen och att reservatsbildande myndigheter då bör ta höjd för det vid reservatets bildande.

Värdeladdade ord bör undvikas i föreskrifter och allmänna råd.

Delar av regellättnaderna uppfattar vi är skapade för att underlätta för de som i ökad utsträckning vill satsa på hyggesfritt. Vi är positiva till att de som seriöst vill utveckla någon form av kontinuitetsskogsbruk kan göra det – men det ska lika lite vara på bekostnad av en den biologiska mångfalden som oacceptabla produktionsförluster av virke.

Vi anser att man ska göra en översyn av rekommendationerna för skogsgödsling och det i syfte att kunna öka gödslingen som vi ser som ett av de snabbaste sätten att på rätt marker utan negativa konsekvenser för miljö och mångfald kunna öka produktionen – dvs i linje med vad som föreslogs i Skogsstyrelsens rapport 2019/24.

Kapitel 2

Vi är positiva till att ha samma krav på antal plantor av antal tall och gran för att en förnygring ska vara godkänd.

Kravet på antalet plantor kan möjligen marginellt sänkas men antalet godkända plantor måste vara plantor som kan ingå i det kommande beståndet. De förslag som finns om nertrappning av förnygringskravet efter senaste tidpunkt för hjälpplantering är rimliga men skrivningen måste koordineras så att man inte skapar en möjlighet inte slippa utföra en genomtänkt förnygring.

Nya föreskrifter och allmänna råd måste ta hänsyn till nuvarande problematik kring viltbete och att åtgärder i bristfälliga förnygringar måste sättas in i tid.

Dagens förnygringar kommer att ge skogar med helt annat utseende och större variation än de skogar som dåvarande skogsvårdslag (före 1993) tvingade fram. Bristfälliga förnygringar med hög andel luckor/nollytor ger möjligen marginellt högre mångfald – men bestånden tappar mycket produktion (åter en punkt där denna utredning inte är i linje med "Skogsskötsel med nya möjligheter").

Vi är för en fortsatt hög ambition av våra förnygringar – men det är viktigt att förnygringar som på ett sent stadium av någon anledning misslyckas inte innebär att skogsägaren drabbas av orimliga kostnader.

Förslaget att sänka tidsbegränsningen för godtagbar självförnygring till 10 år för de inre delarna av norra Sverige anser vi är fel och vi anser att 15-årsgränsen ska behållas. Vi kan nog tänka oss att i övriga Sverige höja gränsen till 10 år. Vi anser att det är viktigt självförnygring är en fortsatt attraktivt alternativ då det också gynnar såväl den biologiska som genetiska mångfalden i våra produktionsskogar. Vi delar dock utredningens andemening att det är viktigt att ha höga krav på förnygringarna och att man vid eventuella större tidsfönster på något sätt bör reglera att det inte blir en "smitväg" för de fåtaliga skogsägare som inte vill försöka skapa en bra förnygring.

Det finns dessutom ett symbolvärde med att ha ett fortsatt högt krav på förnygringarna!

Förslaget på att redan vid slutavverkningsanmälan anmäla om man önskar förnygra med främmande art anser vi är fel. För merparten av våra fastigheter är det en mycket liten fråga – men det är ett tydligt exempel på när myndigheten vill lägga nya restriktioner på brukandet. I norra Sverige kan det tex vara så att man på ett sent stadium av någon anledning vill ändra sig och vid planteringen bestämmer sig för att satsa på contorta. Vi är för regelförenklingar!

Vi ser vegetativt förökat material (tex SE-plantor) som en mycket intressant möjlighet för att kunna nå en ökad produktion där plantorna dessutom kan ha en högre resistens mot skadegörare och de kan på ett bättre sätt möta framtida klimatförändringar. Intresset lär vara störst hos ett antal av de stora skogsbolagen och för att stimulera en ökad forskning och utveckling anser vi att man ska kunna acceptera upp till 10 procent hos enskild skogsägare och att gränsen på 20 ha kan höjas avsevärt.

Kapitel 3

Vi har ingen synpunkt på om villkor för dispens från 6-veckorsregeln flyttas, men det är viktigt att det för alla inblandade på ett smidigt sätt går att reglera tex när det blir barkborrehärjningar.

Kapitel 7

Vi stödjer förslaget att ta bort 1-kilometersgränsen och ersätta den med en 100-metersgräns.

Vi stödjer inte förslaget om ett system av procentsatser gällande markklavar vid markberedning. Dels för att procentsatser i förhållande till andra procentsatser kan skapa problem vid de samråd som vi önskar förtydliga, dels för att våra medlemmar som berörs av dessa förutsättningar redan i dagsläget undviker lavtäckan i sin helhet vid markberedning. En kvotmässig fördelning av markberedning på lavtäckan föreslås i stället justeras framgent om rådande kunskapsläge och rekommendationer kräver förändring.

Vi stödjer att virke som lagts i vattendrag och diken för överfart ska tas bort men skrivningen måste vara pragmatisk. I vissa fall kan det tex vara omöjligt att se allt virke som lagts i.

Erik Petré, sekreterare

Sveriges Häradsallmäningsförbund

Nicklas Samils, talesperson

Sveriges Allmänningsskogars Förbund

Vilka är vi??

Sveriges Häradsallmäningsförbund organiserar Sveriges Häradsallmänningar – drygt 60 stycken på totalt 130.000 ha. Häradsallmänningar är av skogs- och jordägare i en bygd gemensamt ägd skog. Häradsallmänningarna har funnits i mer än 1.000 år och regleras i ”Lag (1952:166) om häradsallmänningar”.

Lagen är i många avseenden mycket speciell och delar är nästan otidsenligt. Lagens nuvarande skrivning innebär bland annat att Häradsallmänningarna kommer att finnas kvar för all framtid.

Häradsallmänningarna har i många sammanhang (tex hos Skatteverket och Lantmäteriet) en speciell och egen ställning. Det totala förmögenhetsvärdet för alla Sveriges Häradsallmänningar är i storleksordning 10 miljarder SEK.

Sveriges Allmänningsskogars Förbund

Sveriges Allmänningsskogars Förbund företräder 21 besparings- och allmänningsskogar i Dalarna och Norrbotten vilka tillsammans äger mer än 670 000 ha skog, vilket motsvarar ungefär 2% av Sveriges skogsmark. En av många funktioner förbundet fyller är att besvara remisser ur ett perspektiv som redogör för våra medlemmars förutsättningar och behov.